

Pagrindiniai sutarties pasikeitimai susiję su **skolų valdymu pagal įstaigos dalininko ir valdybos įpareigojimus**, t.y. vietoj iki šiol taikytų LR civiliniame kodekse numatytų 5 proc. metinių palūkanų už sumą, kurią sumokėti praleistas terminas (maksimalus palūkanų skaičiavimo terminas 5 metai), pagal įprastinę paslaugų teikimo sutarčių praktiką taikomi 0,02 proc. delspinigiai nuo neapmokėtos sumos už kiekvieną praleistą dieną (maksimalus delspinigių skaičiavimo terminas 180 dienų).

Taip pat į Sutartį perkeltos jau iki šiol įstaigos taikyta praktika dėl skolininkų duomenų perdavimo į kreditingumo duomenų sistemą (iki šiol informacija būdavo pateikiama atsiskaitymo dokumentuose ir pranešimuose dėl įsiskolinimo) bei nuostata, kad per nustatytą terminą veiklos vykdytoji nesumokėjus skolos **už praėjusiais metais atliktą sertifikavimą ir einamųjų metų avanso dalies**, įstaiga išduotus sertifikavimo dokumentus stabdo 30 dienų. Per šį terminą nesumokėjus skolos, su Veiklos vykdytoja nutraukiama Sutartis. O einamųjų metų sertifikavimo dokumentus įstaiga išduoda tik sumokėjus įsiskolinimą (taikyta ir iki sutarties atnaujinimo, tik nebuvo numatyta pačioje sutartyje).

Specialiosiose sąlygose nurodoma konkretaus veiklos vykdytojo **sertifikuojama veikla (-os) ir produktų kategorija (-os) pagal Reglamento 2018/848 VI priedą**.

Bendrosiose sąlygose apibrėžiamos naudojamos sąvokos, praplėstos konfidencialumo nuostatos, įtrauktos asmens duomenų apsaugos nuostatos, sutarties pasirašymo kvalifikuotu elektroniniu parašu apibrėžtis, taip pat sutarties šalių susitarimas, kad ne kvalifikuotu elektroniniu parašu (įskaitant pasirašymą planšetiniame kompiuteryje) šalių pasirašytų dokumentų teisinė galia yra lygiavertė rašytiniu parašu pasirašytiems dokumentams (aktuali pasirašant tikrinimo protokolus), atsisakyta pasenusios nuostatos dėl sertifikavimo dokumentų grąžinimo nutraukus sertifikavimą.

Sutartis papildyta nuostata, kad veiklos vykdytojas turi sudaryti tinkamas sąlygas VŠĮ „Ekoagros“ darbuotojams atlikti Veiklos Oficialią kontrolę vietoje (turi būti suteikta tvarkinga, higienos reikalavimus atitinkanti ir darbui tinkamai paruošta darbo vieta, užtikrinant sklandų funkcijų vykdymą bei netrikdomą prieigą prie tikrinimui reikalingos informacijos ir dokumentų).

Taip pat sutartis papildyta nuostatomis dėl abiejų šalių įsipareigojimo laikytis visuotinai pripažintų profesinės etikos normų, bendrųjų teisės principų, elgtis etiškai, laikytis galiojančių korupcijos prevencijos, interesų konflikto vengimo bei kitų susijusių teisės aktų nuostatų.

Atsakymai į gautas veiklos vykdytojų pastabas / siūlymus dėl ekologinės gamybos veiklos sutarties (toliau – ir Sutartis) sąlygų (atsakymai mėlyna spalva)

Dėl vienašalio sąlygų keitimo (9.4 p.)

Sutartyje numatyta „Ekoagros“ teisė vienašališkai keisti bendrąsias sąlygas. Siūlau numatyti, kad bet kokie esminiai pakeitimai būtų derinami raštišku abiejų šalių susitarimu arba suteiktų ūkininkui teisę nutraukti sutartį be jokių neigiamų pasekmių, jei naujos sąlygos jam nepriimtinos.

Sutarties 9.4 punkte aiškiai apibrėžta VŠĮ „Ekoagros“ teisė keisti Bendrąsias sąlygas tik tuo atveju, jeigu atitinkami pakeitimai iš esmės nebloginą (nesunkina) Veiklos vykdytojo teisinės ir (ar) faktinės padėties. Tokiu būdu yra įtvirtintas proporcingumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų laikymasis.

Be to, apie numatomus Bendrųjų sąlygų pakeitimus Veiklos vykdytojais informuojami ne vėliau kaip prieš 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų iki jų įsigaliojimo dienos, užtikrinant pakankamą terminą susipažinti su pakeitimais ir įvertinti jų reikšmę.

Pažymėtina, kad Sutartyje taip pat įtvirtinta Veiklos vykdytojo teisė nesutikti su siūlomais pakeitimais. Tokiu atveju Veiklos vykdytojas gali inicijuoti sutartinių santykių nutraukimą, nepatirdamas neigiamų teisinių pasekmių, susijusių su vien tuo, kad nesutinka su pakeistomis sąlygomis.

Atsižvelgiant į tai, Sutarties nuostatos užtikrina abiejų šalių interesų pusiausvyrą ir papildomas atskiras rašytinis susitarimas dėl kiekvieno Bendrųjų sąlygų pakeitimo nėra būtinas.

Dėl sutarties nutraukimo (8.2 ir 8.4 p.)

Veiklos vykdytojui nustatomas 30 dienų įspėjimo terminas, tačiau „Ekoagros“ pasilieka teisę nutraukti sutartį vienašališkai dėl bet kurio 2.1 punkte nurodyto įsipareigojimo pažeidimo. Prašau suvienodinti šiuos terminus ir numatyti protingą laikotarpį (pvz., 14 d.) pažeidimams pašalinti prieš nutraukiant sutartį.

Veiklos vykdytojams yra sudarytos sąlygos pašalinti nustatytus pažeidimus (įgyvendinti korekcinis veiksmus) sertifikavimo proceso metu. Neatitiktųjų vertinimas ir priemonių taikymas vykdomi vadovaujantis Priemonių už ekologinės gamybos reikalavimų pažeidimus taikymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. 3D-879 (taikoma pažeidimo metu galiojanti redakcija). Ši tvarka detalai reglamentuoja pažeidimų kvalifikavimą bei galimas pasekmes.

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad 30 (trisdešimties) kalendorinių dienų įspėjimo terminas dėl sutarties nutraukimo taikomas abiem šalims – tiek Veiklos vykdytojui, tiek VŠĮ „Ekoagros“, taip užtikrinant šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą.

Atsižvelgiant į tai, atskiras 14 dienų termino nustatymas sutartyje pažeidimams pašalinti nėra būtinas, kadangi pažeidimų pašalinimo procedūros jau yra reglamentuotos specialiuoju teisės aktu ir taikomos sertifikavimo proceso metu.

Dėl prieigos apimties (2.1.3 p.)

Punktas reikalauja suteikti prieigą prie visų valdų, įskaitant ir neekologinės gamybos vienetus bei kompiuterines sistemas. Prašau patikslinti, kad ši prieiga teikiama tik tiek, kiek tai tiesiogiai būtina ekologinės gamybos kontrolei užtikrinti, saugant su sertifikavimu nesusijusias komercines paslaptis.

Sutartis taikoma konkrečiai sertifikuojamai veiklos sričiai, todėl visos joje įtvirtintos teisės ir pareigos aiškintinos sistemai, atsižvelgiant į ekologinės gamybos teisinį reglamentavimą bei oficialios kontrolės tikslą ir apimtį. Sutarties 2.1.3 punkte numatyta, kad veiklos vykdytojas įsipareigoja suteikti VŠĮ „Ekoagros“ prieigą prie valdų ir kitų savo kontroliuojamų vietų bei jų aplinkos, įrangos, transporto priemonių, kompiuterinių informacijos valdymo sistemų, jo kontroliuojamų gyvūnų ir prekių (įskaitant ir neekologinės gamybos vienetus), dokumentų ir visos kitos susijusios informacijos, leisti VŠĮ „Ekoagros“ kalbėtis su jo darbuotojais bei subrangovais, kad **galėtų atlikti Veiklos Oficialią kontrolę**, sudaryti tinkamas sąlygas VŠĮ „Ekoagros“ darbuotojams **atlikti Veiklos Oficialią kontrolę vietoje**. Oficialios kontrolės sąvoka pateikta Sutarties 1.8 punkte: „oficiali kontrolė“ – kompetentingų institucijų arba įgaliotųjų įstaigų, kurioms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 2017/625 pavesta atlikti tam tikras oficialios kontrolės užduotis, vykdoma veikla siekiant patikrinti, ar veiklos vykdytojai laikosi šio reglamento ir 1 straipsnio 2 dalyje nurodytų taisyklių ir / ar gyvūnai arba prekės atitinka 1 straipsnio 2 dalyje nurodytomis taisyklėmis nustatytus reikalavimus, be kita ko, dėl oficialaus sertifikato ar oficialaus patvirtinimo išdavimo.

Pagal Sutarties 6 skyrių „Konfidencialumas“ visa informacija, kurią VŠĮ „Ekoagros“ gauna ar sukuria sertifikavimo proceso metu apie Veiklos vykdytojo vykdomą veiklą, įskaitant, bet neapsiribojant, komercinio, techninio, organizacinio ar kito pobūdžio informaciją, taip pat dokumentus, duomenis, ataskaitas, veiklos analizę, planus ar bet kokią kitą informaciją, kuri nėra viešai prieinama, laikoma konfidencialia ir yra saugoma pagal Sutarties nuostatas.

Atsižvelgiant į išdėstytą, Sutarties 2.1.3 punkto redakcija jau užtikrina, kad prieiga būtų suteikiama tik tiek, kiek tai būtina Oficialiai kontrolei atlikti, kartu garantuojant ir konfidencialios informacijos apsaugą.

Dėl šalių atsakomybės (9.1 p.)

Šiuo metu atsakomybė už nuostolius dėl duomenų nepranešimo numatyta tik veiklos vykdytojui. Siūlau taikyti veidrodinį principą, numatant abipusę šalių atsakomybę už savalaikį informavimą apie rekvizitų pasikeitimus.

Sutarties 9.1 punkte nurodyta, kad bet kokie pasikeitimai, susiję su vienos iš Sutarties Šalių teisinio statuso, pavadinimo, banko sąskaitos, adreso, telefono numerio ar kitų rekvizitų pasikeitimais, pranešami raštu kitai Šaliai per 5 (penkis) darbo dienas. Pranešimas raštu laikomas Sutarties priedu ir keičia joje nurodytus Šalių rekvizitus. Nepranešusi apie duomenų pasikeitimą, Šalis atsako kitai Šaliai už visus dėl nepranešimo patirtus nuostolius.

Šis Sutarties punktas, kaip Jūs ir nurodėte, taikomas „veidrodiniu principu“ – tiek veiklos vykdytojui, tiek VŠĮ „Ekoagros“.

Dėl avansinio mokėjimo (2.1.1. p.)

Nesuprantu argumentacijos šiam sutarties punktui: „2.1.1. kasmet iki einamųjų metų liepos 1 d. mokėjimo pavidimu sumokėti 50 proc. (penkiasdešimt procentų) sertifikavimo mokesčio avansą į VŠĮ „Ekoagros“ atsiskaitomąją sąskaitą nurodytuose bankuose, apskaičiuotą paties Veiklos vykdytojo pagal paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškoje einamaisiais metais nurodytus pageidaujamus sertifikuoti laukus ir gyvūnus;“ Mano vertinimu, prievolė paslaugos gavėjui savarankiškai apskaičiuoti avansą ir jį pervesti prieš tai negavus jokio pagrindžiančio dokumento (sąskaitos arba išankstinės sąskaitos) iš paslaugos teikėjo, neatitinka skaidrios buhalterinės apskaitos principų. Mane domina teisinis pagrindimas bei argumentacija, kodėl pasirinktas būtent toks avanso apskaičiavimo ir mokėjimo modelis.

Sutarties 2.1.1 punkte nurodyta avanso mokėjimo tvarka yra ilgalaikė įstaigos praktika, kuri buvo taikoma sutarties „Dėl ekologinės gamybos sertifikavimo“ 2.1.19 papunktyje **nuo 2014 m.**

Minėtame papunktyje nurodyta: „kasmet iki einamųjų metų liepos mėn. 1 d. mokėjimo pavidimu sumokėti 50 proc. (penkiasdešimt procentų) sertifikavimo mokesčio avansą į Vykdytojo atsiskaitomąją sąskaitą nurodytuose bankuose apskaičiuotą paties Užsakovo pagal paramos už žemės ūkio naudmenų ir kitus plotus paraiškoje einamaisiais metais nurodytus pageidaujamus sertifikuoti laukus ir gyvūnus“.

Šis avanso apskaičiavimo ir mokėjimo modelis yra ilgametė ir pasiteisinusi praktika, taikoma siekiant užtikrinti kuo sklandesnį ir greitesnį sertifikavimo procesą.

Pagrindinė priežastis, kodėl avansą apskaičiuoja pats veiklos vykdytojas, yra ta, kad veiklos vykdytojas teikdamas paramos paraišką, turi pačią naujausią ir tiksliausią informaciją apie deklaruojamus plotus ir gyvūnų skaičių. Būtent šie duomenys yra pagrindas mokesčiui apskaičiuoti. Jei įstaiga lauktų šių duomenų, juos apdorotų ir tik tada pateiktų išankstinę sąskaitą, procesas nepagrįstai užsitęstų. Dabartinis modelis leidžia efektyviai planuoti patikras ir kitus sertifikavimo etapus, kai tik gauname mokėjimą.

Taip pat primename, kad siekdami palengvinti šį procesą esame parengę specialią [Ekologinės gamybos sertifikavimo mokesčio skaičiuoklę](#), kuri padeda greitai ir tiksliai atlikti skaičiavimus. Skaičiuoklę rasite mūsų interneto svetainės www.ekoagros.lt skyriaus „Ekologinis ūkininkavimas“ skiltyje „Skaičiuoklės“.